

การเลือกตั้งและพรรคการเมือง
โดย

นายสัญญา แก้วอนันต์

ประวัติการศึกษาและการฝึกอบรม

ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต

ปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา)

ประกาศนียบัตรหลักสูตรการบริหารงานสำหรับผู้บริหารระดับสูง

ประกาศนียบัตรหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง (บตส.41)

ประกาศนียบัตรหลักสูตรสืบสวนสอบสวนพนักงานฝ่ายปกครอง

ประกาศนียบัตรหลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ

การเลือกตั้ง คืออะไร

การที่ราษฎรใช้สิทธิของตนเองลงคะแนน
เสียงเลือกตัวแทน เพื่อทำหน้าที่แทนตน
ในการปกครองแต่ละระดับของประเทศ
เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
การเลือกตั้งสมาชิกสภา อบจ. เป็นต้น

ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ แต่ในสภาพสังคมปัจจุบัน ย่อมเป็นไปได้ที่ประชาชนทุกคนจะทำหน้าที่ปกครองประเทศพร้อมๆ กัน จึงมีความจำเป็นต้องเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน และประชาชนสามารถเปลี่ยนผู้แทนซึ่งใช้อำนาจแทนตนได้โดยเลือกผู้ที่ตนเห็นว่าประโยชน์แก่ส่วนรวมตามแนวทางที่ตนต้องการ โดยพิจารณาจากนโยบายของผู้สมัครหรือพรรคของผู้สมัคร

ประเภทการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ

- I.** การเลือกตั้งทั่วไป - ครั้งสุดท้าย 24 มีนาคม 2562
- II.** การเลือกตั้งเพิ่ม - การเลือกตั้ง ปี 2492
- III.** การเลือกตั้งซ่อม
- IV.** การเลือกตั้งซ้ำ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยทั้ง 4 ประเภทนี้ แต่ละคราวอาจจะแตกต่างกันไปและจะมีวิธีการหลักการอย่างไรขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการเลือกตั้งกำหนดไว้ในแต่ละยุคสมัย

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

(Universal Declaration of Human Rights)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) คือการประกาศเจตนารมณ์ในการร่วมมือระหว่างประเทศที่มีความสำคัญในการวางกรอบเบื้องต้นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และเป็นเอกสารหลักด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรก ซึ่งที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ให้การรับรองตามข้อมติที่ 217 A (III) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948)

บทบัญญัติข้อ 21 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

(Universal Declaration of Human Rights)

Article 21.

- (1) Everyone has the right to take part in the government of his country, directly or through freely chosen representatives.
- (2) Everyone has the right of equal access to public service in his country.
- (3) The will of the people shall be the basis of the authority of government; this will shall be expressed in periodic and genuine elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret vote or by equivalent free voting procedures.

บทบัญญัติข้อ 21 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

(Universal Declaration of Human Rights)

- (1) ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตน โดยตรงหรือผ่านผู้แทนซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยอิสระ
- (2) ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าถึงบริการ สาธารณะในประเทศตนโดยเสมอภาค
- (3) เจตจำนงของประชาชนจะต้องเป็นพื้นฐานแห่งอำนาจการปกครอง ทั้งนี้ เจตจำนงนี้จะต้องแสดงออกทางการเลือกตั้งตามกำหนดเวลาและอย่างแท้จริง ซึ่งต้องเป็นการออกเสียงอย่างทั่วถึงและเสมอภาค และต้องเป็นการลงคะแนนลับ หรือวิธีการลงคะแนน โดยอิสระในทำนองเดียวกัน

Article 25

Every citizen shall have the right and the opportunity, without any of the distinctions mentioned in article 2 and without unreasonable restrictions:

- (a) To take part in the conduct of public affairs, directly or through freely chosen representatives;
- (b) To vote and to be elected at genuine periodic elections which shall be by universal and equal suffrage and shall be held by secret ballot, guaranteeing the free expression of the will of the electors;
- (c) To have access, on general terms of equality, to public service in his country.

พลเมืองทุกคน ย่อมมีสิทธิและโอกาส โดยปราศจากความแตกต่าง และโดยปราศจากข้อจำกัดอันไม่สมควร ในเรื่อง

1. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารรัฐกิจโดยตรง หรือผ่านทางผู้แทนซึ่งได้รับเลือกมาอย่างเสรี
2. การออกเสียงหรือได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งอันแท้จริง ตามวาระซึ่งเป็นการออกเสียงโดยทั่วไปและเสมอภาค และโดยการลงคะแนนลับเพื่อประกันการแสดงเจตนาโดยอิสระของผู้เลือก
3. การเข้าถึงบริการสาธารณะในประเทศ ตามหลักเกณฑ์ทั่วไปแห่งความเสมอภาค

Article 2

1. Each State Party to the present Covenant undertakes to respect and to ensure to all individuals within its territory and subject to its jurisdiction the rights recognized in the present Covenant, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.
2. Where not already provided for by existing legislative or other measures, each State Party to the present Covenant undertakes to take the necessary steps, in accordance with its constitutional processes and with the provisions of the present Covenant, to adopt such laws or other measures as may be necessary to give effect to the rights recognized in the present Covenant.

Article 2

3. Each State Party to the present Covenant undertakes:

(a) To ensure that any person whose rights or freedoms as herein recognized are violated shall have an effective remedy, notwithstanding that the violation has been committed by persons acting in an official capacity;

(b) To ensure that any person claiming such a remedy shall have his right thereto determined by competent judicial, administrative or legislative authorities, or by any other competent authority provided for by the legal system of the State, and to develop the possibilities of judicial remedy;

(c) To ensure that the competent authorities shall enforce such remedies when granted.

๑. รัฐภาคีรับที่จะเคารพและประกันสิทธิทั้งหลายที่รับรองไว้ในกติกานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

๒. ในกรณีที่ยังไม่มีมาตรการทางนิติบัญญัติ รัฐภาคีแต่ละรัฐแห่งกติกานี้ รับที่จะดำเนินการตามขั้นตอนตามกระบวนการทางรัฐธรรมนูญของตน เพื่อให้มีมาตรการทางนิติบัญญัติ ในการทำให้สิทธิทั้งหลายที่รับรองไว้ในกติกานี้เป็นผล

3. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับที่จะประกันสิทธิและเสรีภาพที่กติกานี้รับรอง หากมีการละเมิด ผู้ถูกละเมิดต้องได้รับการเยียวยา.....

*** ICCPR ประกาศใช้ปี 1966 (2509) : ประเทศไทยเข้าเป็น**
ภาคีสมาชิก เมื่อ 29 ตุลาคม 2539 มีผลใช้บังคับ เมื่อ 29 มกราคม 2540

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง

1. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election)
2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election)
3. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election)
4. หลักการออกเสียงทั้งชายหญิง (Universal Suffrage)
5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage)

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง (1)

หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง

(Freedom of Election)

อันหมายถึง การให้ความเป็นอิสระต่อการออกเสียงเลือกตั้ง โดยมีได้ขู่บังคับให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงอันแท้จริงของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง (2)

หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election)

หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลา
ไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งปกติทุก 4 ปี
เป็นต้น

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง (3)

หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election)

หมายถึง การเลือกตั้งได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะป้องกันไม่ให้มีการคดโกงในการเลือกตั้งเกิดขึ้น โดยการให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุดทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง(4)

หลักการออกเสียงทั้งชายหญิง (Universal Suffrage)

หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง เว้นแต่กรณีที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่รับรองกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก บุคคลวิกลจริตหรือมีจิตบกพร่อง เป็นต้น

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง (5)

หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage)

หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนมี
น้ำหนักเท่ากัน

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง (๖)

หลักการเลือกตั้งโดยลับ

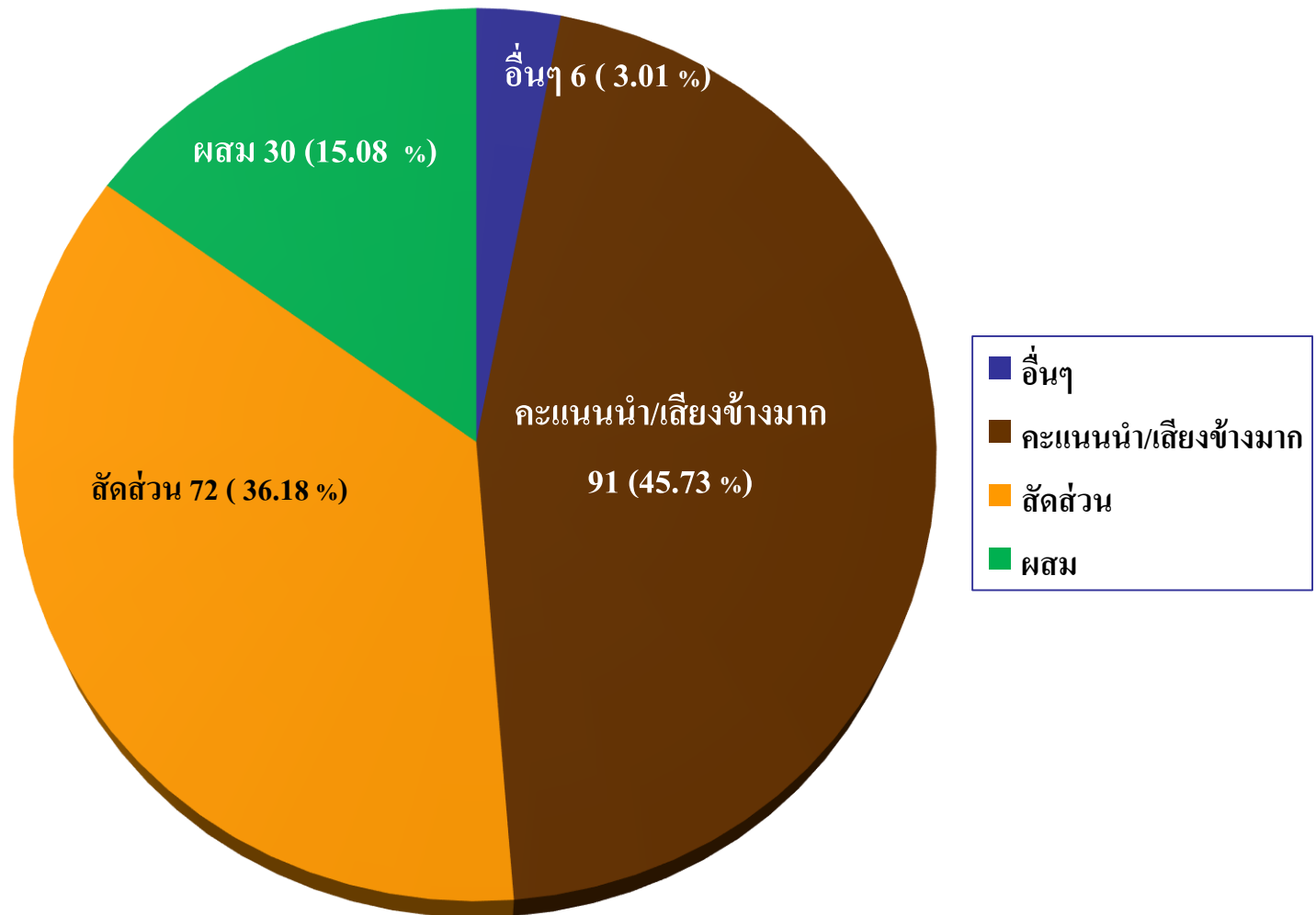
(Secret Vote)

หมายความว่าผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเท่านั้นที่จะรู้ว่าลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใด หลักการนี้จะช่วยสนับสนุนหลักการแรก เป็นการเปิดโอกาสไม่ให้มีการข่มขู่บังคับในการเลือกตั้ง เพราะจะไม่มีใครทราบนอกจากผู้ไปใช้สิทธิเอง แม้จะมีการข่มขู่บังคับเกิดขึ้นบ้าง แต่ก็ไร้ผลทางการเมือง เพราะจะไม่อาจหาหลักฐานใดๆ มาพิสูจน์ได้ว่าผู้ที่ถูกข่มขู่ได้ลงคะแนนเสียงไปตามนั้นหรือไม่

หลักเกณฑ์ของการเลือกตั้ง

1. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election) อันหมายถึง การให้ความเป็นอิสระต่อการออกเสียงเลือกตั้งโดยมิได้ขู่บังคับให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงอันแท้จริงของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election) หมายความว่า การเลือกตั้งจะต้องมีกำหนดเวลาไว้แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งปกติทุก 4 ปี เป็นต้น
3. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine Election) หมายถึง การเลือกตั้งได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ รัฐบาลจะต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะป้องกันไม่ให้มีการคดโกงในการเลือกตั้งเกิดขึ้น โดยการให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุดทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างแท้จริง
4. หลักการออกเสียงทั้งชายหญิง (Universal Suffrage) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึงเว้นแต่กรณีที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่รับรองกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก บุคคลวิกลจริตหรือมีจิตบกพร่อง เป็นต้น
5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน
6. หลักการเลือกตั้งโดยลับ (Secret Vote) หมายความว่า ผู้ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเท่านั้นที่จะรู้ว่าลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใด หลักการนี้จะช่วยสนับสนุนหลักการแรก เป็นการเปิดโอกาสไม่ให้มีการข่มขู่บังคับในการเลือกตั้ง เพราะจะไม่มีใครทราบนอกจากผู้ไปใช้สิทธิเอง แม้จะมีการข่มขู่บังคับเกิดขึ้นบ้าง แต่ก็ไร้ผลทางการเมือง เพราะจะไม่อาจหาหลักฐานใดๆ มาพิสูจน์ได้ว่าผู้ที่ถูกข่มขู่ได้ลงคะแนนเสียงไปตามนั้นหรือไม่

ระบบการเลือกตั้ง 199 ประเทศ / เขตปกครอง

ระบบการเลือกตั้ง 3 ตระกูลใหญ่

การเลือกตั้ง 3 ระบบใหญ่

1. ระบบคะแนนนำ/เสียงข้างมาก (Plurality/Majority System)

คือ ระบบเลือกตั้งที่ใช้กับการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว หรือเขตเดียวหลายเบอร์ ที่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุด ได้รับเลือกตั้ง

2. ระบบสัดส่วน (Proportional)

คือ ระบบเลือกตั้งแบบเขตเดียวหลายเบอร์ ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ได้ที่นั่งตามสัดส่วนคะแนนและลำดับที่ ในเขตเลือกตั้ง หรือบัญชีพรรคการเมือง

3. ระบบผสม (Mixed System)

คือ ระบบการเลือกตั้ง ที่ ใช้ทั้งระบบสัดส่วน ระบบใดระบบหนึ่ง ผสมกับ ระบบคะแนนนำ/เสียงข้างมาก ระบบใดระบบหนึ่ง ในการเลือกตั้งคราวเดียวกัน

1.ระบบคะแนนนำ/เสียงข้างมาก

(Plurality/Majority System)

1. First past The Post-**FPTP**
2. Block Vote-**BV**
3. Alternative Vote-**AV**
4. Two-Round System-**TRS**
5. Party Block Vote-**PBV**

ระบบการเลือกตั้งแบบ First past The Post-FPTP

คือ การเลือกตั้งระบบคะแนนนำ ใช้กับการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว ผู้ชนะคือ ผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุด (แต่ไม่จำเป็นต้องได้เสียงข้างมาก) ตัวอย่างได้แก่ประเทศ

1. อังกฤษ

2. สหรัฐอเมริกา

3. แคนาดา

4. พม่า

5. มาเลเซีย

6. บรูไน

7. ซูดาน

8. เคนยา

9. ไนจีเรีย

10. อินเดีย

ระบบการเลือกตั้งแบบ Block Vote –BV

คือ การเลือกตั้งระบบคะแนนนำ ใช้ในการเลือกตั้งเขตเดียวหลายเบอร์ ผู้เลือกตั้งมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนผู้สมัครที่พึงมีในเขต ผู้ได้รับคะแนนรวมสูงสุดตามลำดับเป็นผู้ชนะ ใช้ในประเทศ

1. ซีเรีย
2. ลาว
3. มัลดีฟส์

ระบบการเลือกตั้งแบบ Alternative Vote-AV

คือ การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมาก ใช้กับการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกผู้สมัครตามลำดับความชอบ ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนเสียงความชอบอันดับ 1 เกินกึ่งหนึ่งได้รับเลือกตั้ง ถ้าไม่เกินกึ่งหนึ่งจะตัดอันดับสุดท้ายออกแล้วเอาคะแนนความชอบอันดับ 2 ของอันดับสุดท้ายมาคำนวณใหม่ ใช้ในประเทศ

1. ออสเตรเลีย

2. ปาปัวนิวกินี

ระบบการเลือกตั้งแบบ Two-Round System-TRS

คือ การเลือกตั้งระบบเสียงข้างมาก ใช้กับการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว ที่จะมีการจัดการเลือกตั้งสองรอบ ถ้ารอบแรกไม่มีผู้สมัครหรือพรรคใดได้คะแนนเสียงข้างมากจะต้องเลือกตั้งรอบที่สอง ในรอบที่สองนี้คนที่ได้คะแนนนำเป็นผู้ชนะ โดยไม่คำนึงว่าจะได้เสียงข้างมากหรือไม่ ใช้ในประเทศ

1. ฝรั่งเศส	5. เวียดนาม
2. อิหร่าน	6. มอริเตเนีย
3. เกาหลีเหนือ	7. มาลี
4. อุซเบกิสถาน	

ระบบการเลือกตั้งแบบ Party Block Vote-PBV

คือ การเลือกตั้งระบบคะแนนนำที่ใช้ในการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว ผู้ลงคะแนนออกเสียงเลือกพรรคที่ชอบเพียงพรรคเดียว ผู้สมัครพรรคที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดเป็นผู้ชนะ โดยได้ที่นั่งทั้งหมดที่มีในเขต ใช้ในประเทศ

1. แคมเอรูน	2. ชาด	3. ลิงคโปร์

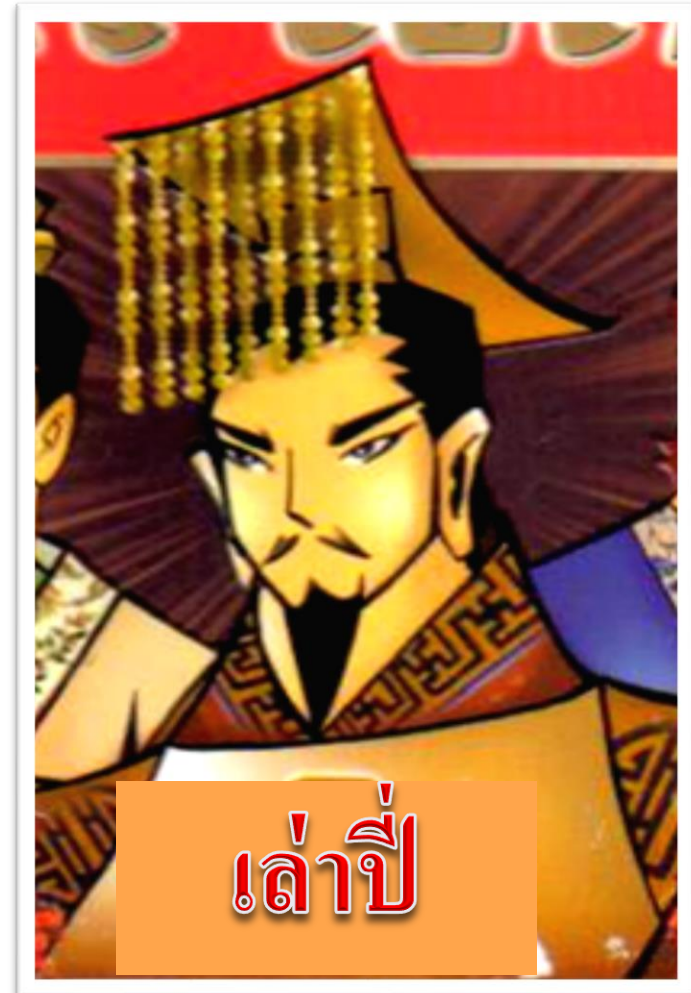
2.ระบบสัดส่วน (Proportional)

1. List Proportional

Representation **LPR**

2. Single Transferable

Vote **STV**

ประเทศที่มีระบบการเลือกตั้งแบบ List Proportional Representation- **List PR**

คือ การเลือกตั้งระบบ**สัดส่วน** ใช้ในการเลือกตั้งแบบ**เขตเดียวหลายเบอร์** ผู้ลงคะแนนเลือกได้เบอร์เดียว (เหมือนระบบบัญชีรายชื่อของไทย) ใช้ในประเทศ

1. กรีนแลนด์	11.นามิเบีย	20.อาร์เจนตินา
2. นอร์เวย์	12.ตุรกี	21.อูรุกวัย
3.แอฟริกาใต้	13.สวีเดน	22.โคลอมเบีย
4.ฟินแลนด์	14.อิรัก	
5.โปแลนด์	15.ศรีลังกา	
6.สเปน	16.กัมพูชา	
7.สวิส	17.อินโดนีเซีย	
8.แอลจีเรีย	18.บราซิล	
9.สเปน	19.เปรู	
10.แอฟริกาใต้		

ประเทศที่มีระบบการเลือกตั้งแบบ Single Transferable Vote-**STV**

คือการเลือกตั้งระบบ**สัดส่วน** ใช้ในการเลือกตั้งแบบ**เขตเดียวหลายเบอร์** ผู้ลงคะแนนเลือกผู้สมัครตามลำดับที่ตนชอบ ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนอันดับความชอบแรกมากกว่าโควตา ได้รับเลือกตั้งทันที ถ้าได้ไม่ครบจำนวนจะนำส่วนที่เกินโควตาไปกระจายใหม่ จนได้รับจำนวนผู้รับเลือกตั้งครบ (ระบบคะแนนเสียงเดียวโอนเดียวได้) ใช้ในประเทศ

1.ไอร์แลนด์	2.มอลต้า	(โควตา = (คะแนนทั้งหมดหารด้วย จำนวนที่นั่ง + 1) + 1
-------------	----------	---

3.ระบบผสม (Mixed System)

1. Mixed Member

Proportional- **MMP**

2. Parallel System- **PS**

ระบบการเลือกตั้งแบบ Mixed Member Proportional- **MMP**

คือ การเลือกตั้งระบบผสม ระหว่างการเลือกตั้งสองระบบ ได้แก่ ระบบสัดส่วนเลือกพรรคการเมืองที่ใช้บัญชีรายชื่อ และระบบคะแนนนำ/เสียงข้างมากเลือกผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หากได้รับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตน้อยกว่าสัดส่วนที่ควรได้ก็จะได้ที่นั่งเพิ่มตามสัดส่วนที่ควรจะได้ ใช้ในประเทศ

1.เม็กซิโก

3.อิตาลี

5.เยอรมนี

2.เวเนซุเอลา

4.นิวซีแลนด์

ระบบการเลือกตั้งแบบ Parallel System- **PR**

คือ การเลือกตั้งระบบผสมแบบคู่ขนาน ผ่านระบบที่ต่างกันสองระบบ คือระบบสัดส่วนแบบใดแบบหนึ่ง กับ ระบบคะแนนนำ/เสียงข้างมากแบบใดแบบหนึ่ง แต่ละระบบแยกเป็นอิสระจากกัน ใช้ในประเทศ

1 รัสเซีย

2.ไทย

3.เกาหลีใต้

4.ญี่ปุ่น

5.ฟิลิปปินส์

6.ยูเครน

7.ปากีสถาน

นอกตระกูล

1. **Single Non-Transferable Vote-SNTV** คือ การเลือกตั้งแบบ**เขตเดียวหลายเบอร์**ทุกพรรคส่งได้ครบจำนวนที่พึงมีในเขต แต่**ผู้เลือกตั้งมีเสียงเดียว**(ระบบเสียงเดียวโอนไม่ได้) ได้แก่ประเทศ **อัฟกานิสถาน จอร์แดน**
2. **Limited Vote-LV** การเลือกตั้งแบบ**เขตเดียวหลายเบอร์** ผู้เลือกตั้งเลือกได้หลายเบอร์ (น้อยกว่าแต่ไม่เกินจำนวนที่พึงมี) คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ ประเทศ **สเปน ยิบรอลต้า**
3. **Borda Count-BC** คือ การเลือกตั้งแบบ**เขตเดียวหลายเบอร์** หรือ**เขตเดียวเบอร์เดียว**ก็ได้ ที่ผู้ลงคะแนนเลือกผู้สมัครเรียงตามลำดับความชอบ โดย**ผู้ถูกเลือกได้คะแนนลดหลั่นลงไปตามลำดับ** อันดับ 1 ได้ 1 คะแนน อันดับ 2 ได้ $1/2$ คะแนน อันดับ 3 ได้ $1/3$ คะแนน ผู้ได้คะแนนรวมสูงสุดได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ ประเทศ **นาอูรู**
4. **ไม่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งโดยตรง** คือ ได้แก่ประเทศ **จีน ลิเบีย ซาอุดีอาระเบีย**
คองโก คิวเวต บาห์เรน โชมาเลีย

จำนวนท้องถิ่นทั้งหมด 7,852 แห่ง

- อบจ.	76	แห่ง
- เทศบาล	2,442	แห่ง
• เทศบาลนคร	30	แห่ง
• เทศบาลเมือง	179	แห่ง
• ตำบล	2,233	แห่ง
- อบต.	5,332	แห่ง
- กทม.	1	แห่ง
- เมืองพัทยา	1	แห่ง

ข้อมูล 14 มิถุนายน 2562 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง

กลุ่มผลประโยชน์

พรรคการเมือง

การเลือกตั้ง

สถาบัน
ทางการเมือง

กระบวนการสำคัญ
ในระบบ
ประชาธิปไตย

กลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มผลประโยชน์

◆ ความหมาย

กลุ่มผลประโยชน์(Intererest Groups) หมายถึง กลุ่มคนซึ่งรวมตัวกันแล้วมีกิจกรรมทางการเมืองร่วมกัน เพื่อมีอิทธิพลเหนือรัฐบาล หรือผู้มีอำนาจทางการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะที่เอื้ออำนวยต่อผลประโยชน์ของกลุ่ม

กลุ่มผลประโยชน์

ไม่มีเป้าหมายเพื่อเข้าไปมีอำนาจทางการเมือง

เรียกร้อง เสนอแนะ กดดัน ผู้มีอำนาจทางการเมือง ให้สนองความต้องการของกลุ่ม

ความสำคัญและอำนาจหน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์

- ◆ เดวิส อีสตัน ให้ความหมายของ**การเมืองว่า** คือการใช้อำนาจในการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรที่มีคุณค่าแก่สังคมด้วยความเป็นธรรม

- ◆ **กลุ่มผลประโยชน์**จึงมีบทบาทหน้าที่ในการถ่วงดุลรัฐบาลไม่ให้ผลประโยชน์ตกอยู่ในกำมือของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือบางกลุ่ม

ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์

ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

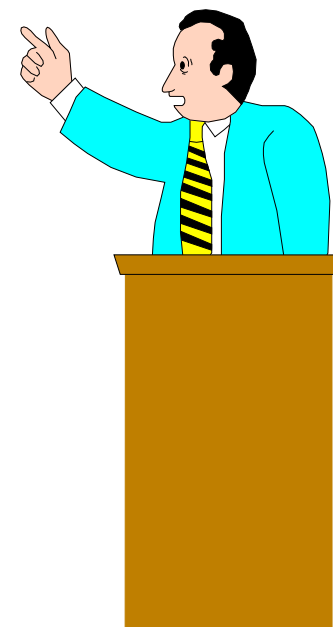
1) **กลุ่มปฐมภูมิ**(Primary group) เป็นกลุ่มที่ประกอบบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการหรือความสัมพันธ์เป็นหลัก

2) **กลุ่มทุติยภูมิ**(Secondary group) เป็นกลุ่มที่ประกอบบุคคลที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ

กลยุทธ์/วิธีการของกลุ่มผลประโยชน์

มีหลายรูปแบบที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

- ◆ การลอบบี้
- ◆ การมีอิทธิพลต่อมติมหาชน
- ◆ การบริจาคเงินสนับสนุนการเลือกตั้ง
- ◆ การฟ้องร้องคดี
- ◆ การประท้วง
- ◆ การให้สินบน

ปัจจัยที่มีผลต่ออิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์

ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้

- ◆ คุณสมบัติของสมาชิกในกลุ่ม
- ◆ เงินทุน
- ◆ ภาวะผู้นำ
- ◆ สถานภาพทางสังคม
- ◆ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

พรรคการเมือง

พรรคการเมือง

ความหมาย

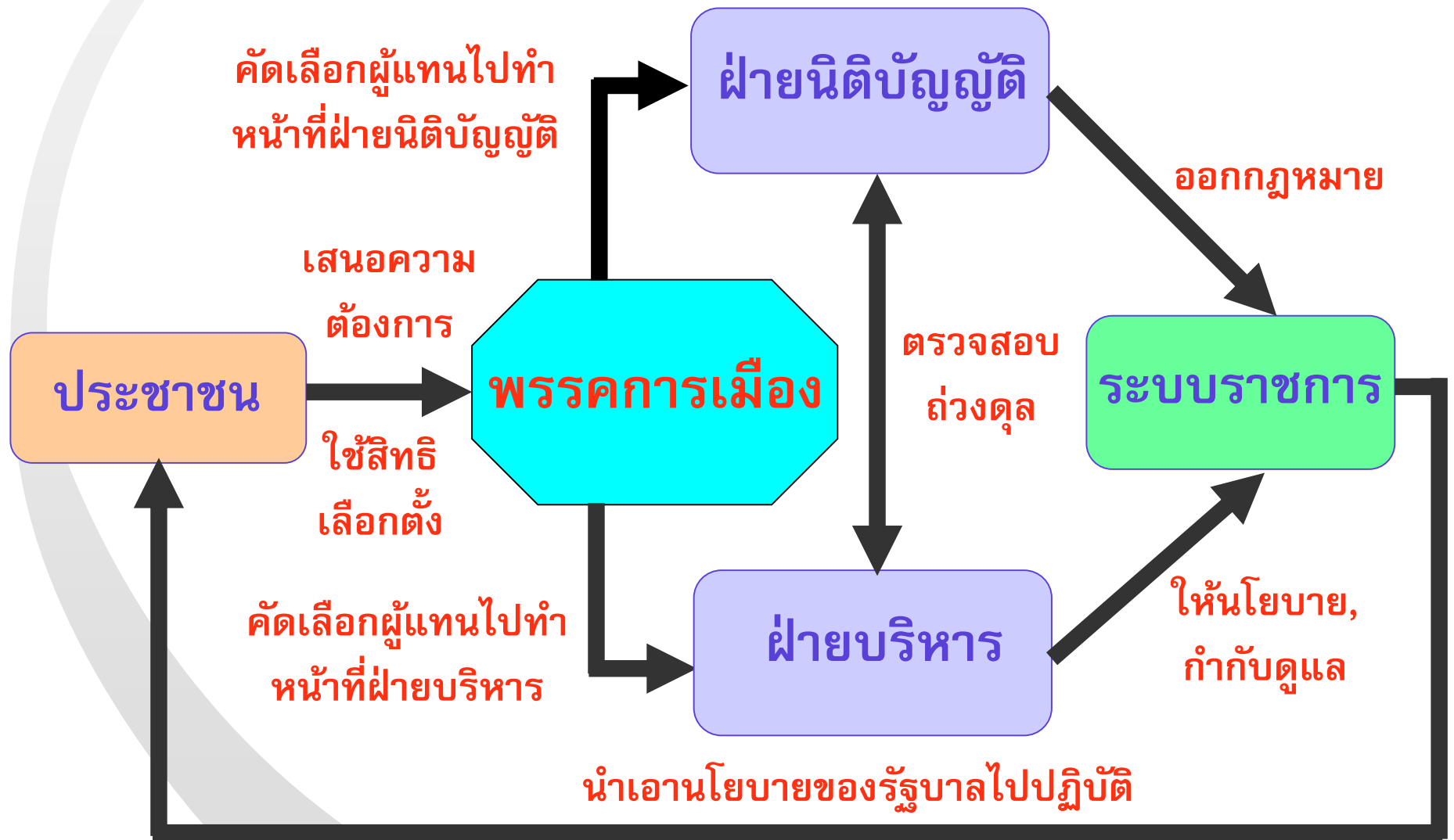
พรรคการเมือง หมายถึง สถาบันทางการเมืองที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันของคณะบุคคลที่มีหลักการ อุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกันเพื่อดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ทางการเมืองในระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่น

องค์ประกอบของพรรคการเมือง

1. การรวมกลุ่มกันของคณะบุคคลหรือคนจำนวนหนึ่งโดยเสรี หรือเป็นไปโดยสมัครใจปราศจากการบังคับ
2. มีพื้นฐานร่วมกันในความคิด หลักการ อุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้อง
ต้องกัน
3. มีเป้าหมายร่วมกันในทางการเมือง
4. เพื่อต้องการแสวงหาอำนาจการเมืองโดยการจัดตั้งรัฐบาล
5. เพื่อใช้อำนาจอรัฐในการจัดสรรทรัพยากรของสังคม เพื่อสนองตอบความ
ต้องการและผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม

ความสำคัญของพรรคการเมืองกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ความแตกต่างของ

พรรคการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์

◆ พรรคการเมือง

ต้องการเป็นรัฐบาล
เพื่อกำหนดนโยบายเอง

◆ กลุ่มผลประโยชน์

ไม่ต้องการเป็นรัฐบาล แต่
ต้องการให้รัฐบาลมีนโยบาย
สอดคล้องกับความต้องการ
ของกลุ่ม

พรรคการเมือง

กลุ่มผลประโยชน์

บทบาทหน้าที่ของ

พรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย

- ◆ การสรรหาผู้นำทางการเมืองหรือตัวแทนทางการเมืองด้วยการส่งสมัครรับเลือกตั้ง
- ◆ การรวบรวมผลประโยชน์หรือความต้องการของประชาชน
- ◆ นำเสนอนโยบายบริหารประเทศหากชนะการเลือกตั้งได้เป็นรัฐบาล
- ◆ เผยแพร่ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน
- ◆ เป็นตัวเชื่อมระหว่างรัฐบาลกับประชาชน
- ◆ กระตุ้น ปลุกเร้า สร้างความคิดเห็นทางการเมืองในหมู่ประชาชน
- ◆ ทำหน้าที่กล่อมเกลາทางการเมือง

ระบบของพรรคการเมือง

ระบบพรรคการเมืองในประเทศทั่วโลก

พรรคเดียว

สองพรรค

พรรคเด่นพรรคเดียว

หลายพรรค

พรรคการเมืองในประเทศไทย

- ระบบพรรคการเมืองในประเทศไทย มีด้วยกัน 3 แบบ
 - 1) ระบบสองพรรค
 - 2) ระบบพรรคเด่นพรรคเดียว
 - 3) ระบบหลายพรรค

1) ระบบสองพรรค (Two-Party System)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดระบบสองพรรคคือ การแข่งขันของแนวคิดหรือกลุ่มการเมือง ได้อยู่รัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร โดยที่มีการหมุนเวียนเปลี่ยนอำนาจกันอย่างต่อเนื่อง เช่น

- อังกฤษ (พรรคคอนเซอร์เวทีฟ และพรรคเลเบอร์)
- สหรัฐอเมริกา (พรรคเดโมแครต และพรรครีพับลิกัน)

2) ระบบพรรคเด่นพรรคเดียว (One-Dominant Party System)

มีอยู่ในประเทศที่นำเข้ามาซึ่งการปกครองแบบประชาธิปไตยจากประเทศตะวันตก หรือมีประเทศตะวันตกเข้ามาสร้างให้ โดยเป็นผลมาจากการเป็นเมืองขึ้น ได้ส่งเสริมระบบผูกขาดในอำนาจทางการเมือง เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง เช่น

- พม่า
- ปากีสถาน
- อินโดนีเซีย
- สิงคโปร์
- ญี่ปุ่น
- ฯลฯ

3) ระบบหลายพรรค (Multiple Multiple Party System)

โครงสร้างพรรคการเมืองแบบนี้เกิดจากวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีการแข่งขันกันสูง กลุ่มการเมืองกระจายและเสถียรภาพทางการเมืองไม่ค่อยมั่นคง มีรัฐบาลในรูปแบบรัฐบาลผสม เช่น

- ฝรั่งเศส	- อิตาลี	- สวีเดน
- เดนมาร์ก	- ไทย	ฯลฯ

ปัญหาความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง

อะไรคือสถาบัน?

- ◆ สถาบัน หมายถึง สิ่งซึ่งคนในส่วรวม คือ **สังคม** จัดตั้งให้มีขึ้นเพราะเห็นประโยชน์ว่ามีความต้องการ และจำเป็นแก่วิถีชีวิตของตน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันการเมือง
- ◆ **ความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง** หมายถึง
ความสามารถของพรรคการเมืองในการเผชิญกับสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป มีความคงทน ยั่งยืน ไม่ล่มสลายจากการเปลี่ยนแปลงนั้น